

ความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

อนันท์ พะละหงษ์* ทิปพิพัฒน์ สันตะวัน**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลจากการศึกษาด้านความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร มีความเครียดในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และตำแหน่งงาน ต่างกัน มีความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความเครียดในการทำงาน, พนักงาน, เทศบาลเมือง

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2558, E-mail: sittimod@hotmail.co.th

** อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Job Stress of Employee Bang Mun Nak Municipality, Bang Mun Nak District, Phichit Province

Anan Palahong* Teeppipat Suntawan**

Abstract

The purposes of this research were to study job stress of Bang Mun Nak Municipality employees, Bang Mun Nak District, Phichit Province, and to compare job stress among Bang Mun Nak Municipality employees, Bang Mun Nak District, Phichit Province as distinguished by basic information. The samples were 108 employees of Bang Mun Nak Municipality, Bang Mun Nak District, Phichit Province. The research tool was as 5-point rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.98. The data were analyzed using mean, standard deviation, independent t-test, F-test and Multiple Comparison.

The findings are follows:

1. Job stress of employees of Bang Mun Nak Municipality, Bang Mun Nak District, Phichit Province, overall was at the lowest level.
2. The Comparison of job stress among Bang Mun Nak Municipality employees Bang Mun Nak District, Phichit Province as distinguished by basic information found that age, education, time and office had an effect on job stress by showing in psychological symptoms differently and significantly at the level of 0.05.

Keywords: Job stress, Employee, Municipality

* Student in Master of Public Administration Degree in New Public Management Program, Nakhon Sawan Rajabhat,
E-mail: ongpao_mod@hotmail.com

** Lecturer in Faculty of Education in Nakhon Sawan Rajabhat University

บทนำ

สืบเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว และปัญหาความเครียด มีสาเหตุจากทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกบุคคล ซึ่งสาเหตุภายในบุคคล ได้แก่ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเจ็บป่วยเรื้อรัง ส่วนสาเหตุภายนอกบุคคล ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว และปัญหาจากการทำงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ซึ่งวัยที่มีโอกาสเกิดความเครียดได้มากกว่าวัยอื่น ได้แก่ วัยผู้ใหญ่ หรือวัยทำงาน เพราะเป็นวัยที่มีโอกาสที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันมากมาย มีภารกิจงานที่ยุ่งยาก และซับซ้อนมีการเผชิญกับเหตุการณ์ที่ต้องอาศัยความสามารถความรับผิดชอบในงานที่คาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ (ปรเมษ ศิริเมฆ, 2549: 44)

จากการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของคนไทย พบว่า ประชาชนมีความเครียดที่มีสาเหตุมาจากเรื่องงาน ร้อยละ 30 (กรมสุขภาพจิต, 2546: 25) ลักษณะงานของแต่ละอาชีพในสังคมปัจจุบันก่อให้เกิดความเครียดได้แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล และลักษณะของงานหรือองค์ประกอบต่าง ๆ (สินีนานู จิตต์ภักดี, 2548: 14) อาชีพพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอาชีพหนึ่งที่ทำให้เกิดความเครียดโดยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการประชาชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และค่านิยมทางสังคม ทำให้สถานะของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถูกลดความสำคัญลง พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกมองว่าเป็นข้าราชการชั้นที่ 3 เมื่อเทียบกับข้าราชการในกรมอื่น ๆ ซึ่งในปัจจุบันสวัสดิการต่าง ๆ ก็ด้อยกว่าส่วนราชการอื่น ๆ มาก ประกอบกับนโยบายทางการเมืองในระดับท้องถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายทางการเมือง และคณะรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศเป็นผลทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปรับตัว เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาลอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ค่าครองชีพสูง รายได้น้อย ทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่น ต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้เพิ่มเติม เพื่อนำมาจุนเจือครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดี บางรายต้องกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ทำให้มีหนี้สินมากมาย บางรายก็ต้องประกอบอาชีพเสริมมากจนไม่มีเวลาให้กับการทำหน้าที่พนักงานท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการให้บริการประชาชนด้วย อีกทั้งสังคมยังคาดหวังว่าพนักงานส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ให้บริการ และให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนได้ตามบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนั้นความเครียดในการทำงานยังเกิดจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรมที่ไม่ปกติ อันเนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์กับงานรวมถึงผู้อื่นทำให้เกิดการกระทำที่ไม่เหมาะสม และไม่สมดุลต่อร่างกายขึ้น (รุ่งระวี พันชานนท์, 2548: 57)

จากเหตุผลและสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก เพื่อศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัด พิจิตร เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลหรือเป็นแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้บริหารในการป้องกัน และลดภาวะความเครียดจากการทำงาน และเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรในหน่วยงานตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุงให้พนักงานมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน และพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก เพื่อให้พนักงานมีความสุขในการทำงานเกิดขวัญกำลังใจรวมถึงมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำผลสำเร็จให้แก่องค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการทำงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล

การกำหนดลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล หรือเรียกอีกอย่างว่า ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพ รายได้ อาชีพ การศึกษา เป็นต้น

ปัจจัยด้านงาน

ความเครียดที่เกิดจากการทำงานมีสาเหตุมาจากปัจจัยของความเครียดในอาชีพการทำงานในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจัยด้านงาน เนื่องจากบุคลากรในองค์กรจะมีลักษณะงานที่แตกต่างกันไป โดยจะต้องทำงานด้วยความถูกต้อง ประณีต และรวดเร็ว ทนต่อความต้องการของลูกค้า และองค์กร จึงมีโอกาที่จะเกิดความเครียดในการทำงานได้ จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านงานที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก โดยเฉพาะปัจจัยด้านลักษณะงานความสำเร็จ และความก้าวหน้าในอาชีพความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และโครงสร้างและบรรยากาศขององค์กร จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากข้างต้น

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานจากนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน มาเป็นเกณฑ์ในการศึกษา โดยการเลือกตัวแปรอิสระที่จะนำมาใช้ในการศึกษา ครั้งนี้มี 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) อายุ 2) ระดับการศึกษา 3) ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และ 4) ตำแหน่งงาน ส่วนตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ ได้แก่ 1) ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย 2) ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ 3) ความเครียดโดยปรากฏอาการทางพฤติกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำนวน 108 คน กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของ Krejcie และ Morgan และทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2554: 121) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการตรวจสอบเครื่องมือผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา

2. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษาแล้วขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแบบสอบถามในขั้นต้น

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

4. ตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ทุกข้อแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับพนักงานของเทศบาลเมืองบางมูลนากที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90

6. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบ เพื่อใช้เป็นแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงนายกเทศมนตรีบางมูลนาก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากแบบสอบถามทั้งหมด 108 ชุด ได้รับคืนมา จำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน โดยนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ระดับความเครียดโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA โดยการทดสอบ เอฟ (F-test) และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ (Multiple comparison) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ในภาพรวม

ข้อ	รายการ	ระดับความเครียด			อันดับที่
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1	ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย	1.48	0.20	น้อยที่สุด	1
2	ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ	1.36	0.16	น้อยที่สุด	3
3	ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม	1.40	0.17	น้อยที่สุด	2
	รวมเฉลี่ย	1.41	0.16	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.41$) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ด้านร่างกายก่อให้เกิดความเครียดระดับ น้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.48$) รองลงมาคือ ด้านทางด้านพฤติกรรมก่อให้เกิดความเครียดระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.40$) และด้านจิตใจก่อให้เกิดความเครียดระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.36$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก
อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน (n = 108)

รายการ	SS	df	MS	F	p
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย					
ระหว่างกลุ่ม	0.363	2	0.181	4.480	0.01
ภายในกลุ่ม	4.253	105	0.041		4*
รวม	4.615	107			
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ					
ระหว่างกลุ่ม	0.140	2	0.070	2.512	0.08
ภายในกลุ่ม	2.918	105	0.028		6
รวม	3.058	107			
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม					
ระหว่างกลุ่ม	0.536	2	0.268	9.842	0.00
ภายในกลุ่ม	2.857	105	0.027		0*
รวม	3.392	107			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.271	2	0.135	5.707	0.00
ภายในกลุ่ม	2.493	105	0.024		4*
รวม	2.764	107			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามอายุ โดยนำไปเปรียบเทียบกับรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe พบว่า ระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลเกี่ยวกับอายุ เป็นรายคู่ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากที่มีอายุ 51-60 ปี มีระดับมีความเครียดโดยปรากฏ อาการทางด้านจิตใจแตกต่างจากกลุ่มอายุ 31-40 ปี และกลุ่มอายุ 20-30 ปี

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก
อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 108)

รายการ	SS	df	MS	F	p
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย					
ระหว่างกลุ่ม	0.145	2	0.072	1.700	0.188
ภายในกลุ่ม	4.471	105	0.043		
รวม	4.615	107			
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ					
ระหว่างกลุ่ม	0.070	2	.035	1.225	0.298
ภายในกลุ่ม	2.988	105	0.028		
รวม	3.058	107			
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางพฤติกรรม					
ระหว่างกลุ่ม	0.281	2	0.140	4.740	0.011*
ภายในกลุ่ม	3.111	105	0.030		
รวม	3.392	107			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.133	2	0.067	20.660	0.075
ภายในกลุ่ม	2.631	105	0.025		
รวม	2.764	107			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า จากผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยนำไปเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับการทางศึกษาต่างกันจะมีความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ คือ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีความเครียด โดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม แตกต่างจากกลุ่มพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก
อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน (n = 108)

รายการ	SS	df	MS	F	p
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย					
ระหว่างกลุ่ม	0.363	2	0.181	4.480	0.014*
ภายในกลุ่ม	4.253	105	0.041		
รวม	4.615	107			
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ					
ระหว่างกลุ่ม	0.140	2	0.070	2.512	0.086
ภายในกลุ่ม	2.918	105	0.028		
รวม	3.058	107			
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม					
ระหว่างกลุ่ม	0.536	2	0.268	9.842	0.000*
ภายในกลุ่ม	2.857	105	0.027		
รวม	3.392	107			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.271	2	0.135	5.707	0.004*
ภายในกลุ่ม	2.493	105	0.024		
รวม	2.764	107			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย อาการทางด้านพฤติกรรม และโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนำไปเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1-5 ปี และพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีความเครียดในการทำงานแตกต่างจากกลุ่มพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1-5 ปี

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามตำแหน่งงาน (n = 108)

รายการ	SS	df	MS	F	p
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย					
ระหว่างกลุ่ม	.260	3			
ภายในกลุ่ม	4.356	104	0.087	2.067	0.109
รวม	4.615	107	0.42		
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ					
ระหว่างกลุ่ม	0.371	3	0.124	4.782	0.004*
ภายในกลุ่ม	2.687	104	0.026		
รวม	3.058	107			
ความเครียดโดยปรากฏอาการทางพฤติกรรม					
ระหว่างกลุ่ม	0.139	3	0.046	1.476	0.225
ภายในกลุ่ม	3.254	104	0.031		
รวม	3.392	107			
รายการ	SS	df	MS	F	p
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.235	3	0.078	3.00	0.026*
ภายในกลุ่ม	2.529	104	0.024		
รวม	2.764	107			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เกี่ยวกับตำแหน่งงานเป็นรายคู่ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนำไปเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากที่มีตำแหน่งงานเป็นพนักงานจ้างทั่วไป มีความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจแตกต่างจากกลุ่มพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ที่มีตำแหน่งงานเป็นข้าราชการ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

มีความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย รองลงมา มีความเครียดโดยปรากฏอาการด้านพฤติกรรม และมีความเครียดโดยปรากฏอาการด้านจิตใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เป็นอาการที่เกิดจากความดันสูงเนื่องจากการทำงาน รองลงมา เป็นอาการปวดศีรษะเมื่อทำงานเป็นจำนวนมาก และมีอาการปากสั่น เสียงสั้น ในขณะที่ตอบคำถามหรืออธิบายเรื่องงานให้แก่เพื่อนร่วมงานทราบ และที่มีผลต่อความเครียดโดยจะปรากฏอาการทางด้านร่างกาย มีการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้น ทั้งที่ทำงานตามปกติ ตามลำดับ

2. ความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเครียดโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก จะเกิดความรู้สึกโกรธเมื่อถูกกล่าวหาว่าทำงานไม่มีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมา คือ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากมีความรู้สึกซึมเศร้าในขณะที่เวลาทำงานทั้งที่มีเพื่อนร่วมงานอยู่หลายคน และพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก มีความรู้สึกกดดัน เพราะงานที่ต้องทำเกินขีดความสามารถ และโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดไม่ค่อยมีสมาธิในการทำงาน

3. ความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเครียดที่ปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม มีระดับความเครียดสูงสุด รองลงมา คือ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากมีการส่งเสียงดังจี้โมโห โวยวายในที่ทำงาน และพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก มีการเดินตัวเกร็งในที่ทำงาน มีผลต่อความเครียด ตลอดจนพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากมีการดื่มเหล้า ส่งผลต่อการไม่มีกำลังที่จะทำงานในขณะที่ทำงาน

ผลการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ผลการศึกษาพบว่า

1. พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ที่มีระดับอายุต่างกัน จะมีความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน จะมีความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย อาการทางด้านพฤติกรรม และโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน จะมีความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ และโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด พบว่า ความเครียดที่ปรากฏทางด้านร่างกาย ด้านพฤติกรรม และด้านจิตใจ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พนักงานส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ซึ่งได้รับสวัสดิการ มีบ้านพัก มีเงินประจำตำแหน่งรองรับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ที่มีความรู้จักคุ้นเคยกับผู้บริหาร และคุ้นเคยกับคนในพื้นที่ ทำให้สามารถปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิกาดา แก้วนิยมชัยศรี (2556) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีส่งผลให้พนักงานจะรู้สึกมีความสุขในการทำงาน คือ สถานที่ทำงานมีความสะดวกสบาย มีความปลอดภัย ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อม มีสวัสดิการที่ดี มีที่พักอาศัย มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี ตลอดจนมีความสมดุลระหว่างชีวิตครอบครัวและงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ความเครียดในการทำงานที่ปรากฏทางด้านร่างกาย จากข้อคำถามทั้งหมด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาการที่เกิดจากความดันสูง เนื่องจากการทำงาน มีอาการปวดศีรษะ อาการปากสั่น เสียงสั่นในขณะตอบคำถามหรืออธิบายเรื่องงานให้แก่เพื่อนร่วมงานทราบ ซึ่งอาจเป็นอาการตอบสนองของร่างกายที่มี ต่อความเครียด ซึ่งมีสาเหตุได้หลายทางตั้งแต่บุคคล ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Farmer, Monahan และ Hekeler (1984; อ้างถึงในศรวิชัย บัวชม, 2549: 10) ที่พบว่า ความเครียดเกิดจากสาเหตุได้หลายทางพร้อมกัน โดยความเครียดโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับอารมณ์ และความรู้สึก เช่น ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล ความหงุดหงิด ฉุนเฉียว จะมีผลทางสรีระ เช่น ความดันสูง ปวดศีรษะ เป็นต้น

1.2 ความเครียดในการทำงานโดยปรากฏอาการทางด้านจิตใจ จากข้อคำถามทั้งหมด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากมีความรู้สึกโกรธเมื่อถูกกล่าวหาว่าทำงานไม่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีความรู้สึกกดดันเพราะงานที่ท่าเกินขีดความสามารถ และรู้สึกซึมเศร้าในเวลาทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานเทศบาล มีความตั้งใจทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดแล้วทำให้มีความรู้สึกขัดแย้งที่มีอยู่ในใจ รู้สึกคับข้องใจ วิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่น และขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของชูทิศย์ ปานปรีชา (2549: 15) ที่พบว่า ความเครียดทางจิตใจ เป็นสาเหตุสำคัญ และเกี่ยวข้องกับ

กับการเกิดความเครียดมากที่สุด อาจเป็นเพราะความเครียดที่เกิดจากบุคลิกภาพที่เอาจริงเอาจังกับชีวิต เป็นคนที่มีความขยัน ชัดมั่นในกฎเกณฑ์ บุคลิกภาพแบบนี้ทำให้ต้องทำงานหนัก และทำทุกอย่างด้วยตนเอง ตลอดจนมีความคับข้องใจ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานที่ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ มีสาเหตุที่ก่อให้เกิดความคับข้องใจ ได้แก่ ความรู้สึกสูญเสีย อาจจะเป็นการสูญเสียคนที่รัก เกียรติยศ ชื่อเสียง ความภาคภูมิใจ ความรู้สึกล้มเหลวในชีวิต และอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีทุกชนิด ได้แก่ ความกลัวความวิตกกังวล ความโกรธ ความเศร้า ความทุกข์ใจ ไม่สบาย ความรู้สึกเหล่านี้ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าอารมณ์เครียด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคูนส์คัลด์ ศรีลำไพ (2549) ที่พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองสกลนคร มีความเครียดมากที่สุด เมื่อถูกตำหนิจากผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงานต่อว่าว่าทำงานไม่มีประสิทธิภาพ

1.3 ความเครียดในการทำงาน โดยปรากฏอาการทางด้านพฤติกรรม จากข้อคำถามทั้งหมด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานเทศบาลมีการส่งเสียงดัง จี้โมโห โวยวายส่งเสียงดัง เดินตัวเกร็งในที่ทำงาน อีกทั้งมีพฤติกรรมชอบดื่มห้ำเหล้า อาจทำให้เกิดความเครียดและแสดงออกมาอย่างไม่มีสติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีนวล สติวิทยานันท์ (2551) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลของภาวะเครียดที่มีต่อร่างกาย จิตใจ และการแสดงออกต่อสังคมของผู้บริหารและพนักงาน โดยพบว่า เมื่อประสบภาวะเครียด กลุ่มเจ้าของกิจการการมีอาการ มือสั่น หรือตัวสั่น วิตกกังวล โกรธง่าย มีอารมณ์โกรธที่ระงับไม่ได้ และมีสีหน้าที่บ่งบอกถึงอารมณ์ไม่ดี

2. ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานและตำแหน่งงานต่างกัน มีความเครียดในการทำงานที่ปรากฏอาการทางด้านจิตใจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เป็นเพราะ ความเครียดที่แสดงออกมาทางด้านร่างกายและพฤติกรรมนั้น ต้องออกมาจากความเครียดสะสมที่มีอยู่ในร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cassmeyer และ Betrus (1973; อ้างถึงในสุนทรี ต้นวัฒนะ, 2549: 15) ได้ให้ความหมาย “ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด” ว่าเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียดภายใน คือ แรงกระตุ้นภายในตัวเองของตัวบุคคล ซึ่งอาจเกิดจากร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพ หรือสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร อากาศ ความอบอุ่น เป็นต้น เมื่อได้รับการตอบสนองไม่เพียงพอก็อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรมทางสังคมได้ เช่น กลายเป็นคนโมโหร้าย หงุดหงิด ฉุนเฉียว เป็นต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของณรงค์กร ศาสนา, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเลิศ ไพรินทร์ (2550) พบว่า พนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-40 ปี

สถานภาพสมรส ไม่มีบุตร มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตำแหน่งสายงานผู้ปฏิบัติ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานระหว่าง 1-5 ปีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-15,000 บาท ระดับความเครียดของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรีมีความเครียดในการทำงานด้านการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมต่างกัมีผลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.04

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดของพนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน พบว่ามีความเครียดในการทำงานที่ต่างกัน พบว่า ช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี และช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี จะมีความสัมพันธ์กับช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 อาจเป็นเพราะว่า พนักงานเทศบาล ที่มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี โดยส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการระดับผู้อำนวยการกอง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงกว่า ทำให้มีระดับความเครียดที่สูงกว่า พนักงานเทศบาลที่มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี ซึ่งส่วนมากเป็นพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่น้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของคุณศักดิ์ ศรีลำไพ (2549) ที่พบว่า พนักงานเทศบาล ที่มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี จะมีระดับความเครียดสูงกว่าพนักงานเทศบาลที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดของพนักงานเทศบาลที่มีระดับทางการศึกษาต่างกัน จะมีความเครียดในการทำงานต่างกัน พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความสัมพันธ์กับพนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นเพียงพนักงานจ้าง ทำให้มีระดับความเครียดสูงกว่า พนักงานเทศบาลที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่ต้องถูกกำกับดูแลผลการปฏิบัติการอย่างใกล้ชิด และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อต่อสัญญาทุกปี ทำให้พนักงานจ้างมีความรู้สึกไม่มั่นคงในหน้าที่การงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของชญพร ไกรศรีวรรณ (2552) ที่พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จะมีระดับความเครียดสูงกว่าพนักงานเทศบาลที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

2.3 ผลการเปรียบเทียบระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความเครียดในการทำงานต่างกัน พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน 2 คู่ ดังนี้ พนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1-5 ปี มีความสัมพันธ์กับพนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 6-10 ปี จะมีระดับความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1-5 ปี มีความสัมพันธ์กับพนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี มีระดับความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า ส่วนใหญ่มักเป็นหัวหน้างาน ย่อมมีความรู้ ความสามารถ

และมีความรับผิดชอบงานหลายด้าน ทำให้มีระดับความเครียดสูงกว่า พนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานที่ต่ำกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ศรีชัยกา (2554) ที่พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6-10 ปี จะมีระดับความเครียดสูงกว่า พนักงานเทศบาลที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี

2.4 ผลการเปรียบเทียบพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีระดับความเครียดในการทำงานต่างกัน พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีความเครียดทางด้านจิตใจมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยที่สำคัญทางสถิติ 1 คู่ คือ พนักงานเทศบาลที่เป็นข้าราชการ จะมีระดับความเครียดมากกว่าพนักงานเทศบาลที่เป็นพนักงานจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานเทศบาลที่เป็นข้าราชการมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงกว่า พนักงานเทศบาลตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญพร ไกรศรีวรรณ (2552) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ มีระดับความเครียดสูงกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานจ้าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ความเครียดที่โดยปรากฏอาการทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ตลอดจนด้านพฤติกรรมนั้น เทศบาลควรจัดปริมาณงานให้สอดคล้องกับจำนวนพนักงานเหมาะสมกับความสามารถ กำหนดเวลาการปฏิบัติงานให้เหมาะสม และควรกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

2. ควรปฏิบัติตนตามระเบียบของหน่วยงาน มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี และควรออกกำลังกาย เพื่อดูแลสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานอย่างมีความสุขของพนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2540). *ความเครียด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กาญจนา ศรีชัยกา. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การ*

บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- คุณศักดิ์ ศรีลำไพ. (2549). *ความเครียดต่อการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลสกลนคร จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ชูทิตย์ ปานปรีชา. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของกำลังพลในสังกัดกรมราชองครักษ์*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรเมษ ศิริเมฆ. (2549). *ปัจจัยจากการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความเครียดและวิธีการคลายเครียดของบรรณารักษ์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ธัญพร ไกรศรีวรรณ. (2552). *ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดของพนักงานเทศบาลและลูกจ้างประจำเทศบาลนนทบุรี*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- รุ่งระวี พันชานนท์. (2548). *ความเครียดในการทำงานของครูประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วิภาดา แก้วนิมชัยศรี. (2556). *ปัจจัยที่มีต่อการเป็นองค์การแห่งความสุขของเทศบาลในจังหวัดบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ศรวณีย์ บัวชม. (2549). *สภาวะความเครียดและวิถีลดความเครียดจากการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สินีนาง จิตต์ภักดี. (2548). *ภาวะเครียดและปัจจัยจากลักษณะงานที่ทำให้เกิดความเครียดของพยาบาลโรงพยาบาลสวนปรุง*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- Aaltonen, et al. (2000). *Research on work-relate stress*. Retrieved from <http://agency.osha.eu.int/publications/reports/stress/stress.php3?section=12>>.
- Cooper, C., I., & Marshall, J. (1976). Occupational and life stress and the family: Conceptual frameworks and research findings. *Journal of Occupation Psychology*, 3.
